

Bruxelles, 5. svibnja 2026.
(OR. en)

8903/26

Međuinstitucijski predmet:
2026/0104 (NLE)

FISC 164
ECOFIN 578
ENER 223

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 4. svibnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 189 final

Predmet: Prijedlog
PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA
o ovlašćivanju Švedske da na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se
upotrebljavaju kao pogonska goriva primjenjuje snižene stope trošarine
u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 189 final.

Priloženo: COM(2026) 189 final

Bruxelles, 4.5.2026.
COM(2026) 189 final

2026/0104 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlaštivanju Švedske da na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva primjenjuje snižene stope trošarine u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Oporezivanje energenata i električne energije u Uniji uređeno je Direktivom Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije¹ (dalje u tekstu „Direktiva o oporezivanju energije” ili „Direktiva”).

U skladu s člankom 19. stavkom 1. Direktive, dodatno odredbama utvrđenima posebno u njezinim člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja radi provođenja pojedinih politika.

Dopisom od 26. ožujka 2026. švedska tijela obavijestila su Komisiju o svojoj namjeri da podnesu zahtjev za ovlaštenje u vezi s primjenom privremenog smanjenja nacionalnih poreznih stopa za plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva, koje su niže od najnižih razina oporezivanja utvrđenih u članku 7. i tablici A Priloga I. Direktivi. Zatraženo smanjenje iznosi 2,4 SEK² po litri i za plinsko ulje i za bezolovni benzin, a smanjenje bi se primijenilo na sastavnicu poreza koja se odnosi na CO₂.

Zatraženo razdoblje valjanosti je razdoblje od pet mjeseci koje počinje čim Vijeće donese Odluku, što je unutar najduljeg razdoblja dopuštenog člankom 19. stavkom 2. Direktive o oporezivanju energije.

Švedska nadležna tijela tvrde da je cilj mjere smanjiti visoke maloprodajne cijene plinskog ulja i benzina u zemlji do kojih je došlo uslijed nedavnih geopolitičkih kretanja i koje izravno utječu na kućanstva i poduzeća.

U svojim zaključcima od 19. ožujka 2026. Europsko vijeće naglasilo je da je energetska tranzicija i dalje najdjelotvornija strategija za postizanje strateške autonomije Europe, jačanje otpornosti, strukturno smanjenje cijena energije i isporuku čiste, dostatne i domaće energije koja je potrebna za pokretanje gospodarstva budućnosti.

Europsko vijeće ujedno je prepoznalo da su potrebna ciljana rješenja u kratkoročnom razdoblju kako bi se osigurala priuštiva energija, uzimajući u obzir tehnološku neutralnost i specifične okolnosti u državama članicama, posebnu izloženost određenih industrijskih sektora riziku od premještanja i potrebu za poboljšanjem uvjeta za energetske intenzivne inovativne sektore bez narušavanja predvidljivosti i jednakih uvjeta za sve.

U tu svrhu Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da bez odgode predstavi paket ciljanih privremenih mjera kao odgovor na nedavni nagli porast cijena uvezenih fosilnih goriva koji je posljedica krize na Bliskom istoku. Zaključci Europskog vijeća pružaju političke smjernice država članica i predstavljaju politički mandat za donošenje fiskalnih mjera kojima se omogućuju tražene fleksibilnosti. U tim se zaključcima jasno zagovara potpuno iskorištavanje odstupanja i fleksibilnosti predviđenih Direktivom o oporezivanju energije, uključujući

¹ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

² To iznosi 0,217 EUR po litri na temelju službenog deviznog tečaja na dan 1. listopada 2025. (1 EUR = 11,035 SEK).

donošenje privremenih sniženih stopa, usko povezanih s izvanrednim okolnostima i ciljevima cjenovne pristupačnosti energije.

Cilj takvih mjera bio bi omogućiti državama članicama da uvedu ciljana i privremena rješenja za ublažavanje negativnog učinka trenutačne energetske krize na cijene. Ona su potrebna u kratkoročnom razdoblju kako bi se osigurala priuštiva energija, uzimajući u obzir tehnološku neutralnost i specifične okolnosti u državama članicama, posebnu izloženost određenih industrijskih sektora riziku od premještanja i potrebu za poboljšanjem uvjeta za energetske intenzivne inovativne sektore bez narušavanja predvidljivosti i jednakih uvjeta za sve.

Od izbijanja sukoba i posljedičnih poremećaja u Hormuškom tjesnacu cijena nafte (Brent) porasla je s oko 60 EUR/barel na više od 90 EUR/barel³. Nakon tog povećanja cijena, prosječne cijene goriva u Švedskoj zabilježene su kako slijedi⁴:

	Benzin (Super 95)	Plinsko ulje
30. 3. 2026.	1,71 EUR	2,15 EUR
23. 3. 2026.	1,77 EUR	2,24 EUR
16. 3. 2026.	1,65 EUR	1,99 EUR
9. 3. 2026.	1,51 EUR	1,78 EUR
2. 3. 2026.	1,44 EUR	1,58 EUR
23. 2. 2026.	1,43 EUR	1,57 EUR
16. 2. 2026.	1,42 EUR	1,53 EUR

Kad je riječ o kretanju cijena nafte u razdoblju primjene tog odstupanja, očekuje se da će cijene i dalje biti visoke. Nakon toga, očekivanja uvelike ovise o trajanju sukoba na Bliskom istoku i poremećajima u Hormuškom tjesnacu.

Očekuje se da će cijene nafte ostati visoke za vrijeme sukoba i poremećaja u Hormuškom tjesnacu. Cijene goriva slijede dinamiku cijene sirove nafte sa zakašnjenjem od jednog do dva tjedna, uz razliku da cijene benzina obično manje izravno reagiraju na cijene nafte, dok su cijene dizelskog i mlaznog goriva koje EU uvozi obično nestabilnije od cijena sirove nafte.

Zbog globalne prirode cijena nafte i ograničenog utjecaja država članica na te cijene riječ je o krizi uzrokovanoj vanjskim uvjetima. Na sve države članice EU-a primjenjivat će se slične globalne cijene energenata. Međutim, sposobnost suočavanja s povećanjem cijena znatno će se razlikovati, na primjer ovisno o dohotku, vrsti prijevoza, izvoru grijanja i energetske učinkovitosti stanovanja. Zbog toga će učinci povećanja cijena biti asimetrični. Osim toga, u kućanstvima s nižim dohotkom veći dio dohotka čini potrošnja, a ne ulaganja ili štednja. Stoga povećanja potrošačkih cijena imaju veći učinak na kućanstva s nižim dohotkom.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Članak 19. stavak 1. prvi podstavak Direktive glasi:

„Dodatno odredbama u prethodnim člancima, posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja radi provođenja pojedinih politika.”

³ GU ENER, *Weekly oil bulletin*, 2. travnja 2026., https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en.

⁴ GU ENER, *Weekly oil bulletin*, 2. travnja 2026., https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en.

Predmetnim smanjenjem poreza švedska tijela namjeravaju smanjiti visoke maloprodajne cijene goriva namijenjenog uporabi u prometu, plinskog ulja i benzina, uzrokovane sukobom na Bliskom istoku te u konačnici nastoje smanjiti socijalne i gospodarske učinke trenutačne geopolitičke situacije koja utječe i na kućanstva i na poduzeća.

Ta smanjenja poreza dovela bi do toga da bi se korisnicima naplaćivalo prema nacionalnim stopama, koje u skladu s Direktivom o oporezivanju energije smiju biti niže od najnižih poreznih stopa EU-a, zbog čega se raspravlja o ovlaštenju. To može doprinijeti navedenim ciljevima politike.

Mogućnost uvođenja takvog smanjenja poreza može se predvidjeti u skladu s člankom 19. Direktive jer je cilj tog članka omogućiti državama članicama da uvedu daljnja oslobođenja ili sniženja radi provedbe pojedinih politika.

Ograničeno razdoblje valjanosti ovlaštenja na pet mjeseci nakon stupanja na snagu Provedbene odluke Vijeća je unutar najduljeg razdoblja dopuštenog člankom 19. stavkom 2. Direktive o oporezivanju energije, uz mogućnost produljenja.

Naposljetku, to smanjenje poreza ne može se zbrajati s drugim vrstama smanjenja poreza.

U tim okolnostima čini se primjerenim izdati ovlaštenje za navedeno razdoblje.

Ujedno neciljana smanjenja poreza podrazumijevaju znatne fiskalne troškove i obično povećavaju potražnju za fosilnim gorivima, čime se pogoršava neravnoteža ponude i potražnje. Stoga bi mjera trebala ostati strogo vremenski ograničena te bi trebalo procijeniti njezin očekivani učinak na potražnju za fosilnim gorivima, kao i fiskalni trošak. Prema potrebi trebalo bi poduzeti kompenzacijske mjere.

Pravila o državnim potporama

Privremeno smanjenje poreza koje su zatražila švedska tijela bit će za 2,4 SEK po litri niže od najnižih razina oporezivanja goriva namijenjenih uporabi u prometu utvrđenih u članku 7. i tablici A Priloga I. Direktivi.

Ovim se Prijedlogom ne dovodi u pitanje procjena švedske mjere u skladu s pravilima o državnim potporama. Štoviše, Prijedlogom provedbene odluke Vijeća ne dovodi se u pitanje obveza države članice da osigura usklađenost s pravilima o državnim potporama.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Komisija mora ispitati svaki nacrt odstupanja na temelju članka 19. Direktive o oporezivanju energije, uzimajući u obzir pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, potrebu da se osigura pravedno tržišno natjecanje te politike EU-a u području zdravlja, okoliša, energetike i prijevoza.

Švedska nadležna tijela tvrde da bi se predviđenim smanjenjem poreza trebalo djelomično ublažiti socijalno i gospodarsko opterećenje švedskog stanovništva zbog nedavnog povećanja cijena goriva namijenjenih uporabi u prometu koje je, među ostalim, posljedica sukoba u Iranu i poremećaja u Hormuškom tjesnacu.

Privremena mjera zatražena zbog te iznimne situacije vjerojatno neće utjecati na trgovinu unutar EU-a. Sve u svemu ta se mjera čini prihvatljivom ako se uzmu u obzir pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i potreba osiguranja pravednog tržišnog natjecanja. S

obzirom na njezine ograničene učinke i trajanje mjera ne bi trebala narušiti tržišno natjecanje niti ometati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Politika zaštite okoliša i klimatska politika

Unija i dalje predano radi na svojim klimatskim i energetske ciljevima, kako je navedeno u Europskom zakonu o klimi (Uredba 2021/1119). Privremena smanjenja poreza u okviru ovog akta ne bi trebala dovesti do strukturnog slabljenja cjenovnih signala kojima se potiču energetska učinkovitost i prelazak na obnovljive izvore energije.

Energetska politika

S obzirom na razmjernost trenutnog porasta cijena energije uslijed situacije na Bliskom istoku, državama članicama mora se pružiti mogućnost privremenog snižavanja stopa trošarina ispod najnižih stopa EU-a za proizvode koji nisu obuhvaćeni prethodno navedenom odredbom.

S obzirom na kratko trajanje odstupanja i trenutne izvanredne okolnosti povezane s geopolitičkom situacijom u kombinaciji s iznimno visokom tržišnom cijenom energenata smatra se da je smanjenje trošarina ispod najnižih stopa utvrđenih u skladu s Direktivom 2003/96/EZ primjereno i razmjerno za usklađivanje posebnih ciljeva politike navedenih u članku 19. Direktive o oporezivanju energije, posebno politike EU-a u području okoliša, s hitnom potrebom da se osigura cjenovna pristupačnost energije za poduzeća i kućanstva.

Politika unutarnjeg tržišta i pošteno tržišno natjecanje

Privremena mjera zatražena zbog te iznimne situacije vjerojatno neće utjecati na trgovinu unutar EU-a. Sve u svemu ta se mjera čini prihvatljivom ako se uzmu u obzir pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i potreba osiguranja pravednog tržišnog natjecanja. S obzirom na njezine ograničene učinke i trajanje mjera ne bi trebala narušiti tržišno natjecanje niti ometati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Socijalna politika

Zabilježeno i očekivano povećanje troškova energije u Uniji ima nerazmjerni učinak na kućanstva s niskim prihodima s obzirom na to da ona općenito veći dio svojeg proračuna troše na energiju⁵. Smanjenje trošarina na energente stoga može imati pozitivan socijalni učinak jer doprinosi smanjenju troškova energije za kućanstva s niskim prihodima.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Članak 19. Direktive Vijeća 2003/96/EZ.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Područje neizravnog oporezivanja obuhvaćeno člankom 113. UFEU-a samo po sebi nije u isključivoj nadležnosti Europske unije u smislu članka 3. UFEU-a.

⁵ [Gospodarski i distribucijski učinci viših cijena energije na kućanstva u EU-u – Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje.](#)

Međutim, u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ Vijeću je u okviru sekundarnog prava dana isključiva nadležnost za ovlašćivanje država članica da uvedu daljnja oslobođenja ili sniženja u smislu te odredbe. Stoga države članice ne mogu preuzeti ulogu Vijeća. U skladu s tim, načelo supsidijarnosti nije primjenjivo na ovu Provedbenu odluku. U svakom slučaju, s obzirom na to da ovaj akt nije nacrt zakonodavnog akta, nije ga potrebno proslijediti nacionalnim parlamentima u skladu s Protokolom br. 2 uz Ugovore radi preispitivanja usklađenosti s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti. Smanjenja poreza ne premašuju razinu koja je nužna za postizanje predmetnog cilja.

Ovlaštenje se odobrava na vrlo ograničeno razdoblje, odnosno pet mjeseci, i u kontekstu energetske krize.

- **Odabir instrumenta**

Predloženi je instrument provedbena odluka Vijeća. Člankom 19. Direktive 2003/96/EZ predviđena je samo ta vrsta mjere.

3. **REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA**

- ***Ex post* evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije potrebna evaluacija postojećeg zakonodavstva zbog ove mjere.

- **Savjetovanja s dionicima**

Ovaj se Prijedlog temelji na zahtjevu koji je podnijela Švedska i odnosi se samo na tu državu članicu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije bilo potrebno obratiti se vanjskim stručnjacima.

- **Procjena učinka**

Ovaj se Prijedlog odnosi na ovlašćivanje pojedine države članice na vlastiti zahtjev pa stoga procjena učinka nije potrebna. U skladu s pravilima za bolju regulativu te vrste akata po svojoj prirodi ne podliježu procjeni učinka.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne predviđa pojednostavnjivanje. Ona se temelji na zahtjevu koji je podnijela Švedska i odnosi se samo na tu državu članicu.

- **Temeljna prava**

Mjera ne utječe na temeljna prava.

4. **UTJECAJ NA PRORAČUN**

Mjera ne dovodi do financijskog ili administrativnog opterećenja Unije. Prijedlog stoga ne utječe na proračun Unije.

5. OSTALI DIJELOVI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije potreban plan provedbe. Ovaj se Prijedlog odnosi na ovlašćivanje za smanjenje poreza, koje je predviđeno za vrlo ograničeno razdoblje. Stope poreza koje će se primjenjivati mogu biti ispod najnižih razina oporezivanja utvrđenih Direktivom o oporezivanju energije. Mjera se može evaluirati u slučaju prijedloga za produljenje valjanosti ove Odluke.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Za Prijedlog nisu potrebni dokumenti s objašnjenjima o prenošenju.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. propisuje se da će se Švedskoj dopustiti primjena smanjenih stopa oporezivanja, ispod najnižih razina oporezivanja, na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonsko gorivo.

Člankom 2. propisuje se da se zatraženo ovlaštenje izdaje na pet mjeseci od stupanja na snagu Odluke, kako je Švedska zatražila, što je unutar najduljeg razdoblja dopuštenog Direktivom odnosno šest godina.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlašćivanju Švedske da na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva primjenjuje snižene stope trošarine u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije¹, a posebno njezin članak 19. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) U tjednima prije donošenja ove Odluke u cijeloj su Uniji zabilježena nagla i neprekidna povećanja veleprodajnih i maloprodajnih cijena energenata potaknuta geopolitičkim kretanjima na Bliskom istoku, koja su utjecala na lance opskrbe naftom i naftnim proizvodima na globalnoj razini. Takav je razvoj događaja imao znatne negativne učinke na kućanstva, posebno ranjive potrošače, i na poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, što predstavlja ozbiljan rizik za socijalnu koheziju, gospodarsku stabilnost i pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (2) U svojim Zaključcima od 19. ožujka 2026.² Europsko vijeće prepoznalo je izvanredno stanje na energetsom tržištu i njegove makroekonomske posljedice. U Zaključcima su države članice pozvane da u potpunosti iskoriste instrumente dostupne unutar pravnog okvira Unije, uključujući fiskalne mjere, kako bi se odgovorilo na negativne socijalne i gospodarske posljedice naglog porasta cijena energije uzrokovanog krizom na Bliskom istoku te je posebno istaknuta potreba za dobrom koordinacijom nacionalnih reakcija kako bi se izbjegla fragmentacija, spriječilo štetno narušavanje tržišnog natjecanja i osigurali jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu.
- (3) Trošarine, kako su utvrđene Direktivom 2003/96/EZ, doprinose konačnom trošku energenata koji se isporučuju unutar Unije. Smanjenjem trošarina ispod najnižih stopa mogu se ublažiti određena povećanja troškova energije do kojih trenutačno dolazi u državama članicama.
- (4) U okviru fleksibilnih mogućnosti predviđenih Direktivom 2003/96/EZ države članice mogu u utvrđenim granicama ciljano i privremeno smanjiti porezno opterećenje određenih energenata. S obzirom na iznimnost i hitnost trenutačne situacije potrebno je predvidjeti posebne, vremenski ograničene fleksibilne mogućnosti izričito usmjerene na ublažavanje učinka naglog porasta cijene energije.

¹ SL L 283, 31.10.2003., str. 51., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj>.

² <https://www.consilium.europa.eu/media/i2fisyxf/hr-20260319-european-council-conclusions.pdf>.

- (5) Kućanstvima i poduzećima može se brzo pomoći privremenim smanjenjima oporezivanja ciljanih energenata tako da se cijene za krajnje korisnike izravno snize. U trenutačnoj situaciji takva iznimna smanjenja prikladan su i nužan instrument za ublažavanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu uslijed naglog porasta cijene energije.
- (6) Dopisom od 26. ožujka 2026. švedska tijela zatražila su ovlaštenje, u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ, za primjenu sniženih stopa trošarine na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva, koje su za 2,4 SEK po litri goriva niže od najnižih razina oporezivanja koje se primjenjuju na pogonska goriva iz članka 7. te direktive. Ovlaštenje je zatraženo za razdoblje od pet mjeseci.
- (7) Švedska nadležna tijela navode da je cilj primjene snižene stope trošarine ublažiti socijalne i gospodarske učinke visokih maloprodajnih cijena benzina i dizelskog goriva koje su se povećale uslijed geopolitičke situacije i izravno utječu na kućanstva i poduzeća.
- (8) Zatraženo ovlaštenje vjerojatno neće prekomjerno narušiti tržišno natjecanje ni ometati pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. S obzirom na njegovo kratko trajanje i izvanredne okolnosti povezane s geopolitičkom situacijom u kombinaciji s iznimno visokom tržišnom cijenom nafte utvrđeno je da je zatraženo odstupanje primjereno i razmjerno za usklađivanje posebnih ciljeva politike navedenih u članku 19. stavku 1. Direktive 2003/96/EZ, posebno politike Unije u području okoliša, s hitnom potrebom da se osigura cjenovna pristupačnost energije za poduzeća i kućanstva.
- (9) Švedsku bi stoga trebalo ovlastiti da privremeno primjenjuje snižene stope trošarine, niže od najnižih razina u Uniji, na plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva.
- (10) Ujedno neciljana smanjenja poreza podrazumijevaju znatne fiskalne troškove i obično povećavaju potražnju za fosilnim gorivima, čime se pogoršava neravnoteža ponude i potražnje. Stoga bi mjera trebala ostati strogo vremenski ograničena te bi trebalo procijeniti njezin očekivani učinak na potražnju za fosilnim gorivima, kao i fiskalni trošak. Prema potrebi trebalo bi poduzeti kompenzacijske mjere,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Švedsku se ovlašćuje da najniže stope trošarine iz članka 7. Direktive 2003/96/EZ za plinsko ulje i bezolovni benzin koji se upotrebljavaju kao pogonska goriva smanji za 2,4 SEK po litri.

Članak 2.

Odluka prestaje važiti [5 mjeseci od dana obavijesti].

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Švedskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*